

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Op de vlucht voor de zonde

“hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen, en zondigen tegen God!”
Genesis 39:9b

We kennen Jozef van het heilig Blad. Reeds onze kinderen luisteren een en al oor naar zijn levensloop. Als jongen van 17 jaar werd hij verkocht. Door zijn hem hatende broers. Op voorstel van Juda. Aan Ismaëlietische kooplui. Voor 20 zilverlingen. Zo kwam Jozef in Egypte, in het huis van generale Potifar. Zijn meester kreeg groot respect voor de jonge Hebreër, trouwde hem en betrouwde hem alles in zijn huis toe. Zo klom Jozef op tot eerste bediende in het huis van Potifar. Echter - wat een tragedie werd het toen. Vanuit dat huis ging het naar het gevangenhuis. Jozef kwam in de gevangenis terecht. Als een misdadiger werd hij opgesloten. Och - 't is allemaal zo bekend. Ik hoef niet alles te vertellen. Potifars vrouw werd de oorzaak van Jozefs diepe vernedering. U weet het: Jozef vluchtte weg met achterlating van zijn mantel. Dat werd in de hand van die vrouw het bewijstuk. 't Werd ook hier weer precies andersom gezegd. Daar is een verdorven mens uitermate handig in.

Wat het meest opvalt zijn Jozefs woorden. Die vrouw kwam met dat zondige voorstel. Jozef wees het radikaal af. “Gij zijt mijns meesters huisvrouw”. Daarom: “zou ik zo groot kwaad doen”. Maar zijn weigering heeft een diepere grond: “zou ik zondigen tegen God?” Dat is het wat Jozef weerhoudt. Daarom weigert hij pertinent. Hij ziet het, hij weet het: zondigen is niet zo maar, maar zondigen is zondigen tegen God. Dat is zonde altijd. Onverschillig wat die zonde is. Niet alleen de overtreding van het zevende gebod is zonde. Alle zonde, alle over-

trekking van welk gebod van Gods wet ook. Zonde is zonde tegen God.

Die woorden van Jozef geven aan dat hij de Heere vreest. Hoe jong ook nog - hij vreest de Heere. Dat is Jozefs lust en vermaak. En die lust richt zich tegen alle zondelust.

Vandaag kun je in het kerkelijk leven allerlei geluiden horen. Het geestelijke leven zou met dit of dat beginnen. Maar de Schrift zegt dat de vreze des Heeren het beginsel is van alle wijsheid, en dat allen die ze doen goed verstand hebben.

O neen - die vreze is geen bangheid, geen angst voor God. Door de wedergeboorte als werk van de Heilige Geest komt er de tere vreze van de Heere, het kinderlijk ontzag, de kinderlijke eerbied voor de Heere. We krijgen de Heere als het hoogste goed lief.

In deze maand richten wij graag de aandacht op onze kerkelijke jeugd, op onze jongens en meisjes. We staan aan het begin van de nieuwe catechisatieperiode en aan het begin van het verenigingsseizoen. Wat zou het rijk zijn als onze jeugd als Jozef de Heere mag vrezen. Als het catechetisch onderwijs tot zegen voor hen zou zijn. Als het onderzoek van Gods Woord het licht van dat Woord in hun jonge leven zou mogen doen opgaan. Jongemensen, het is zo rijk als je de Heere mag vrezen in je jonge leven. Zijn dienst is een schone, een zalige dienst. Een dienst waar je nooit geen spijt van krijgt. Die dienst is tegelijk een liefdedienst. De dienst van de wereld, van de zonde, van satan, van je eigen ik is een harde dienst, een slaafse dienst. Je hebt geen toevlucht, je hebt geen schuilplaats, je hebt geen helper. Zonder de Heere zijn we zo arm. We hebben geen steun, geen toeverlaat. Wat zijn we eenzaam,

wat moeten we het alleen zien te redden. En de toekomst? Er is geen blij vooruitzicht. Straks de eeuwige duisternis. Och jongen, och meisje, let toch op de dag der zaligheid. Waarlijk - de Heere heeft geen lust in je dood, daarin heeft Hij lust, dat jij je bekeert en leeft. Vraag toch naar de Heere en Zijne sterkte. Zoek dagelijks Zijn aangezicht. Juist nu als het einde nabij is. Als de Heere Jezus weldra wederkomt. Bovendien - we zijn sterfelijk en vergankelijk. 't Kan heden de laatste dag zijn. 't Zal wat zijn om met een gedoopt voorhoofd voor eeuwig verloren te gaan. De belofte van leven, van eeuwig leven is aan je voorhoofd betekend en verzegeld. Buig dan toch de knieën. Totdat er ook in jouw leven die vrucht van de Heilige Geest is: de vreze des Heeren.

Die vreze bewaart voor de zonde. Jozef geeft het bewijs van de vreze des Heeren in het huis van Potifar. Hij heeft lust om de Heere te vrezen, de Heere als het allerhoogst en eeuwig goed. Daarom is het: “zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?”

Jongemensen, jullie worden omringd door de zonde. En in onze tijd is het kwaad veelal geen kwaad meer, en de zonde geen zonde meer. Alles kan en alles mag vandaag. Meer nog: de zonde komt niet van buitenaf slechts tot ons. Ook van binnenuit. We zijn als kerkelijke jongeren niet beter dan jongeren buiten de kerk. We zijn ook zondaars, Adamskinderen, tot alle zonde en boosheid geneigd. Wat is nu het middel dat alleen bewaart voor de zonde? Kijk naar Jozef. Wat houdt hem staande? Waardoor geeft hij niet toe? Alleen de vreze des Heeren. Want daardoor spreken we: zou ik zo'n groot kwaad doen en zondigen tegen God?

Laten we er toch aan denken, dat wie zondigt, zondigt tegen God. Tegen die God, Die Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft. Die daarin Zijn onuit-

sprekelijke liefde betoond heeft. Hij heeft Zijn Zoon gegeven om zondaars zalig te maken. Wie zondigt, zondigt tegen die God en tegen die liefde. Zou jij daarom niet de zonde moeten haten en vlieden? Daarom ga als Jozef op de vlucht voor de zonde.

ds.v.Z.

Van de administratie

We ontvingen in de laatste periode van 4 weken, f 65,- giften voor ons blad en een gift van f 250,- voor de school in Dundas van de diakonie van de Chr. Geref. Kerk van Zaamslag. Onze hartelijke dank, mede namens het schoolbestuur.

We konden ook weer 10 nieuwe abonnees inboeken, waarvan er 7 werden opgegeven door kerkenraden, die aan nieuwe leden of jonggehuwden, ons

blad als geschenkabonnement gaven voor de periode van één jaar. Eveneens onze dank hiervoor, waarbij we ook andere kerkenraden, voor zover zij dit nog niet doen, opwekken dit goede voorbeeld te volgen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen aan den Rijn. Tel. 0172-474202. Postbank: 704350.

Van de redactie

Inhoud

Ds. P. den Butter doet verslag van de bidstond die voorafging aan de Generale Synode en de opening van de Synode. We willen het moderamen wijsheid toewensen om in gebondenheid aan Schrift en belijdenis, staande in de traditie van ons voorgeslacht, leiding te mogen geven tot heil van onze kerken en bovenal tot uitbreiding van

Gods Koninkrijk. Ds. J.H. van Dijk schrijft opnieuw over "Gaat de dominee voorbij". Ds. A. van Ek schrijft verder over "De plaats van de heiliging in de prediking".

Ontmoetingsdag Kampen

D.V. zaterdag 19 september in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, 2^e Ebbingestraat 3.

's Morgens half 11 opening Ds. M. Vlietstra, spreker Ds. A. van Heteren.

's Middags 2 uur opening Ds. M. van der Sluys, spreker Ds. J.P. Boiten.

Sluiting Ds. L.W. van der Meij.

Kinderoppas aanwezig.

Ambtsdragersconferentie

D.V. zaterdagmiddag 28 november in de Krooswijkhof te Dordrecht.

Spreker: Ds. K. Hoefnagel. Onderwerp: Onkunde: oorzaken, gevolg en medicijn ertegen.

AvH

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Versijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Generale Synode 1998

Het is weer synodejaar. De drie-jaarlijkse generale synode van onze kerken is dit keer samengeroepen door de kerk van Haarlem-Noord. Drie jaar geleden was dat Zierikzee en de keer daarvoor was het Apeldoorn-C. Het is steeds weer een andere kerk die de opdracht krijgt om de breedste vergadering van onze kerken bijeen te roepen. Nu eens een kerk uit het Zuiden, dan weer een uit het Noorden, enzovoort.

Meestal was het zo, dat de vergadering van de synode ook werden gehouden in de plaats waar zij samengeroepen was. Zo werd drie jaar geleden vergaderd in Zierikzee en negen jaar geleden in Groningen. Maar dat bleek op den duur toch niet goed te handhaven. Plaatsen als Zierikzee en Groningen liggen veel te ver verwijderd van het centrum van het land en dat betekent dat de reiskosten van de afgevaardigden veel te hoog werden. En aangezien de kosten toch al de neiging hebben om te stijgen werd besloten dat omgezien zou worden naar een vergaderplaats meer in het midden des lands. Dit keer is voor Nunspeet gekozen. De gemeente van Nunspeet beschikt over twee kerkgebouwen, waarvan er een heel geschikt is om omgebouwd te worden tot vergaderzaal voor de synode. Dat betekent dus dat de synode van Haarlem-Noord vergaderen zal in Nunspeet.

De opening vond evenwel plaats in de

Goede Herderkerk in Haarlem. En aan de opening op vrijdag 28 augustus ging vooraf de bidstond op donderdagavond 27 augustus.

Bidstond

In de bidstond ging voor Ds. M.C. Tanis van Sliedrecht. Hij was de preses van de synode van 1995 en tot de taken van de praeses behoort onder andere ook het leiden van de bidstond voorafgaande aan de volgende synode. In een goed gevuld kerkgebouw, waarin behalve de afgevaardigden en leden uit de gemeente van Haarlem aanwezig waren, troffen we ook mensen aan uit verschillende gemeenten van ons kerkverband. Het was goed dat er zoveel kwamen om op deze wijze mee te leven en mee te bidden. Het is te hopen, dat het gebed voor de synode niet beperkt blijft tot die ene bidstond. Terecht drong Ds. Tanis tijdens de bidstond er dan ook op aan, dat het gebed voor de synode in de kerken zal blijven. God wil immers gebeden zijn. En we moeten goed beseffen - zeker ook als synode-leden - dat we zonder de Heere niets kunnen. Hoe zouden onze kerken waarlijk gezegend kunnen worden als de Heere niet voortdurend en hartelijk om die zegen wordt gevraagd?

Ds. Tanis bediende het Woord uit 1 Cor. 15:58. "Zo dan, mijn geliefde broeders, zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het

werk des Heeren, als die weet dat uw arbeid niet ijdel is in de Heere". Hij hoorde in deze oproep van Paulus de opdracht om te "werken in het licht van 's Heeren heilsdaad".

In de verdere uitwerking van dit thema sprak hij over 1. De fundering; 2. De aansporing en 3. De verzekering.

Ten aanzien van de synode is de vraag al heel wat keren gesteld, hoe het zal gaan. De vraag die belangrijker is, is: Hoe móet het gaan? In dit licht benadrukte Ds. Tanis dat we niet voor niets Christelijke Gereformeerde Kerken heten. Dat "Christelijke" wijst op de relatie tot Christus: naar Hem hebben we te luisteren. Het "Gereformeerde" wijst op wat we in de Reformatie van de zestiende eeuw hebben ontvangen en wat we terugvinden in de belijdenis. Op de vraag hoe het moet gaan kan geantwoord worden: het moet gaan naar Schrift en belijdenis. Zo dient de synode-arbeid te worden verricht.

Ds. Tanis wees erop, dat Paulus zich in alles wat hij in 1 Cor. 15 schreef baseerde op de Schriften. En zoals de Schriften het hadden voorgezegd, zo is het ook gegaan: Christus is gestorven en opgewekt, 'naar de Schriften'. Daar ligt het fundament van alles. Onder andere in het heilsfeit van de opstanding. En omdat dit zo is, daarom wordt de oproep gedaan om te werken.

God neemt immers mensen in Zijn dienst. Die mensen noemt Hij menigmaal 'slaven'. Hij rust ze ook toe met talenten. Wie dat zijn? Ze worden 'geliefde broeders' genoemd. In die aanspraak zit voor Paulus nog altijd het wonder: deze mensen behoren tot het huisgezin Gods en dat ondanks hun afkomst! Maar dat samen behoren tot het huisgezin Gods brengt met zich mee de roeping tot eenstemmigheid. Er moet een broederband zijn, die ook blijft.

De opdracht voor die broeders is dat ze standvastig en onbewegelijk zullen zijn; dat wil zeggen dat ze koers willen houden en dat ze niet naar een koersverandering zullen staan die niet te verantwoorden is tegenover het voor geslacht. Bovendien worden ze ertoe aangespoord om overvloedig te zijn in het werk des Heeren. De Heere houdt er geen luiards en geen renteniers op na. Het is bovendien een verwaardiging om in het veelzijdige werk des Heeren werkzaam te mogen zijn tot eer van God en tot heil van zondaren.

In dit verband verzwegen Ds. Tanis niet dat er binnen onze kerken ook grote

verschillen zijn. Daarom temeer riep hij op tot eenstemmigheid en trouw aan de belijdenis. Hij haalde aan wat de buitenlandse afgevaardigden op de synode van Dordrecht (1618) als vurige wens uitspraken, namelijk dat de Nederlandse kerken zich aan de gereformeerde belijdenis zouden houden tot op de dag van Jezus Christus.

Bij het werk in Gods dienst kan de vraag rijzen of het geen ploegen op rotsen is. Paulus geeft evenwel de verzekering dat die arbeid niet ijdel is. Er komt veel tegen de gereformeerde leer op in deze tijd. Maar de verzekering is gegeven, dat Gods Woord stand zal houden. Die verzekering mag moed geven. Maar zij legt tevens de verplichting op om dat Woord onverkort door te geven en tot richtsnoer te nemen.

Na de bediening van het Woord werd het werk van de synode en alle arbeid in de kerken hartelijk aan de Heere opgedragen.

Daarmee was de officiële taak van Ds. Tanis ten einde. Tot drie maal toe heeft hij een synode gepresideerd: in 1983 te Rotterdam; in 1989 te Groningen en in 1995 te Zierikzee. In Amersfoort (1980), in Den Haag (1986) en in Apeldoorn (1992) was hij assessor. Nu is hij geen afgevaardigde meer. Nog even en hij zal emeritus zijn. Aan een actief meewerken aan de arbeid van de synodale vergaderingen is een eind gekomen. Zoals er bij ieder een eind aan komt. Dat tekent tegelijk ook, dat mensen wegvallen en dat hun arbeid maar van tijdelijke aard is. Maar wat zij in hun tijdelijke leven hebben mogen doen in de vreze Gods, zal niet verloren gaan. Daarmee eindigde Ds. Tanis zijn preek ook. Met de woorden van Openb. 14:13: "Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen". We wensen Ds. Tanis bij zijn terugtreden uit allerlei functies van harte toe dat dit vooruitzicht hem bij het klimmen van zijn jaren sterken en troosten mag.

Opening

De volgende dag kwam de synode in eerste zitting bijeen. De voorzitter van de roepende kerk, Ds. W.J. Quist, hield, zoals dat te doen gebruikelijk is, een openingstoespraak. Daarin releveerde hij een en ander uit de kerkelijke geschiedenis van de stad Haarlem. Daarnaast wees hij met name naar de

noodzakelijkheid van het doorgaande werk van de Heilige Geest in de kerk; het werk waardoor er een vernieuwing plaats vindt naar het beeld van Christus. Moge dat vernieuwende werk ook in de synode zichtbaar worden. De lastbrieven werden onderzocht om zodoende te kunnen vaststellen dat de afgevaardigden wettig aanwezig waren en de vergadering te constitueren.

Daarna was er de verkiezing van het moderamen. Dat is altijd weer een spannend gebeuren. Wie wordt er voorzitter? Soms kan bij een eerste stemming al zo ongeveer gezien worden welke kant het op zal gaan. Dat leek dit keer ook het geval, aangezien op Ds. J. Westerink direct al heel wat stemmen werden uitgebracht. Toch kwam er ook zelfs bij de tweede stemming nog geen doorbraak. Een derde stemming was nodig tussen hem en Ds. D. Quant en het resultaat was dat zij beiden evenveel stemmen kregen. Toen besliste de regel, dat de oudste in jaren gekozen was. Dus Ds. J. Westerink, die ook de synode van 1992 presideerde.

Bij de verkiezing voor de eerste scriba ging het net zo. Ook hier waren drie stemmen nodig en de derde stemming eindigde ook weer met een gelijk aantal stemmen. Weer bracht de regel, dat dan de oudste gekozen is, de oplossing. Ds. P. den Butter kreeg deze taak (voor de derde maal) toebedeeld.

De stemming voor tweede scriba verliep vlotter. In één keer was Ds. Quant gekozen die hetzelfde werk te doen kreeg als in 1995.

Voor assessor waren weer twee stemmen nodig en daarbij werd Ds. J. Plantinga aangewezen.

Een moderamen waarbij elke particularien synode vertegenwoordigd is. Niemand behoefte te klagen dat er een p.s. was gepasseerd.

Overigens is het wel een heel divers moderamen, zoals ook de synode divers is samengesteld en zoals onze kerken ook nogal wat diversiteit vertonen. Is de wijze waarop de verkiezing van het moderamen verliep een aanwijzing dat het wel eens erg moeilijk zou kunnen gaan worden op de synode? Er zullen zeker moeilijke zaken ter sprake komen; zaken, die heel verschillend worden beoordeeld en de bespreking waarvan de gemoederen ook heftig zal kunnen bezig houden. Dat is ook zonder een profetische blik nu al te voorspellen.

Maar in het verleden heeft de Heere ook wel eens heel duidelijk willen lei-

den, zodat er toch besluiten konden worden genomen, die tot dankbaarheid en verwondering waren. Moge dat dit keer ook zo zijn. Moge Hij onze kerken bewaren bij wat Hij ons heeft willen toevertrouwen. Van Hem zij onze verachting. En ik citeer nogmaals met instemming wat Ds. Tanis zei tijdens de bidstond, dat we ons moeten wachten voor een koerswijziging die we niet kunnen verantwoorden tegenover ons voorgeslacht. En ook niet tegenover de Heere.

Verdere activiteiten waren er op die eerste vergaderdag niet veel. Het werk

werd verdeeld over acht commissies, die allemaal de bespreking van een gedeelte van wat er op de agenda staat zullen voorbereiden. Van die commissies wordt in de komende weken veel gevraagd. En dan zal op 29 september D.V. de eerste zittingsweek aanvangen, in Nunspeet. God zegene het vele werk, dat gedaan moet worden.

U zult van tijd tot tijd van het werk van de synode op de hoogte gehouden worden. Ook de lezers van "Bewaar het Pand" willen immers meelevens.

Den Butter

'De Heilige Schrift leert, dat God, die Waarheid is, naar Zijn voorneemen de gelovigen heeft voortgebracht door het Woord der waarheid. Zij zijn door de waarheid vrijgemaakt, in de waarheid geheiligd, door de inwoning van de Geest der waarheid tot één lichaam verenigt, namelijk tot het lichaam van Christus, die de Waarheid Zelf is en also als Kerk gesteld tot pilaar en vastigheid der waarheid'. Daarom waarschuwt de Heere Jezus Christus in de Bergrede tegen de valse profeten, die zich in schaapsklederen vertonen, doch van binnen grijpende wolven zijn. Als Hij Zijn grote eschatologische rede houdt en Zijn discipelen vlak voor Zijn laatste, bange lijden, onderwijst en vertroost, herhaalt Hij deze waarschuwing met klem, ja, versterkt ze nog door te wijzen op het optreden van valse christussen, van wie door hun tekenen en wonderen een machtige bekoring uitgaat.

Vervuld met en geleid door de Geest der waarheid stellen ook 's Heeren Apostelen zich met alle kracht tegen dwaalleraars, die de gemeente des Heeren, naar wezen en bestemming pilaar en vastigheid der waarheid, door dwaling en leugen van haar grondslag zoeken af te trekken en te verderven. De Apostel Petrus waarschuwt tegen de valse leraars, die verderfelijke ketterijen bedektelijk zullen invoeren. De Apostel Paulus, wiens Apostolische loopbaan zich kenmerkt door een rusteloze strijd tegen alles wat van de waarheid Gods afwijkt, drukt zich soms zeer sterk uit, b.v. in de brief aan de gemeenten in Galatië. Hij geeft met zijn Apostolisch gezag bindende voorschriften ten aanzien van de ambtsdragers. Zij moeten niet alleen bekwaam zijn om anderen te leren, maar zij moeten ook vasthouden aan het getrouwe woord, dat naar de leer is, opdat zij machtig zijn beide om te vermanen door de gezonde leer en om de tegensprekers te wederleggen en zowel Timotheüs als Titus worden krachtig opgewekt om het voorbeeld der gezonde woorden te houden en dit goede pand, door Paulus hun overgeleverd en door de Heilige Geest hun toebetrouwd, te bewaren en om alleen te spreken hetgeen der gezonde leer betaamt, daarbij rechte voren trekkende, ja, hij beveelt zelfs om een ketterse mens na de eerste en tweede vermaning te verwerpen (Titus 3:10). De Apostel Johannes laat geen andere taal horen.

Gaat de dominee voorbij? (13)

Predikant en

Ondertekeningsformulier

Na enkele opmerkingen gemaakt te hebben over het eigene van de schriftuurlijk-bevindelijke prediking, wil ik zo langzamerhand een eind gaan maken aan deze serie artikelen. Daarom zal ik mij nog meer als de keren hiervoor laten leiden door het boekje van Ds. M.J.C. Blok. Hij laat op het hoofdstuk **Predikant en Prediking** een hoofdstuk volgen waar hij ingaat op het belang van het ondertekeningsformulier. Misschien dat de overgang naar dit onderwerp voor sommigen als eigenaardig overkomt? Toch is dit een goed vervolg op de bij de prediking geplaatste kanttekeningen.

Van de leer

Het grote gewicht van de bediening van het goddelijk Woord en de verantwoordelijkheid daarbij van de prediker wordt immers door de ondertekening van het verbindingsformulier nogmaals onderstreept. In het bijzonder daar waar een dienaar van het Woord door het plaatsen van zijn handtekening o.a. belooft, dat hij van harte instemt dat al de artikelen en stukken van de leer, in de Drie Formulieren van enigheid begrepen, in alles met Gods Woord overeenkomen. Hij belooft, dat hij deze leer ijverig zal leren en getrouw voorstaan, zonder daartegen, hetzij openlijk of bedekt, direct of indirect, iets te leren of te schrijven. Voorts verklaart hij, dat hij niet alleen alle dwalingen, die tegen deze leer strijden, zal verwerpen, maar dat hij ook genegen is, die te wederleggen en te bestrijden en alle arbeid aan te wenden, om ze uit de kerken te weren.

Dat deze goede gewoonte bepaald geen willekeurige handeling betreft, maar een rijke traditie kent, heeft wijlen prof. J. Hovius bij de rectoraats-overdracht aan de Theologische Hogeschool te Apeldoorn, al duidelijk aangetoond.

In zijn rectorale rede d.d. 16 september 1954, waarin hij sprak over 'Het toezicht op de Dienaren des Woords door de kerkelijke vergaderingen' geeft hij vanuit de geschiedenis van de kerk der reformatie aan, dat de kerkordelijke bepalingen t.a.v. een zeker toezicht op de leer en de wandel van de Dienaren des Woords, al heel vroeg zijn ingesteld.

Zij worstelen allereerst in de Heilige Schrift zelf. Hovius noemt naast het schriftuurlijk motief, achtereenvolgens nog het historisch-reformatische en het praktisch motief voor dit toezicht. Daar lang niet iedereen de beschikking zal hebben over deze rectorale rede, wil ik in het kort wat van belang is voor ons onderwerp aan u doorgeven.

Om tenslotte duidelijk te maken hoezeer wij ons vandaag verplicht behoren te weten nóg naar deze woorden te luisteren. En te ontdekken dat de waarde van de handtekening, die uiteindelijk gezet is door elke ambtsdrager, kennelijk door de geest van de tolerantie danig gedevalueerd blijkt te zijn.

Het schriftuurlijk motief

Prof. Hovius geeft daarbij geen droge opsomming van allerlei bijbelteksten, maar laat wel vanuit Gods Woord duidelijk zien, dat de grondslag van het toezien op de leer en wandel van m.n. dienaren van het Woord (en uiteraard ook de andere ambtsdragers) wortelt in de Schriften. Ik citeer hem letterlijk:

Het historisch-reformatorisch motief

De kerkgeschiedenis geeft ons diverse voorbeelden van de haast onherstelbare schade, die veroorzaakt werd bij enige nalatigheid t.a.v. de vermaning der Schrift om te blijven bij de gezonde leer en om de geesten te beproeven en om geen andere ambtsdragers aan te stellen dan die aan de eisen, door Christus gesteld, voldeden. Waar het nauwlettend door de Schrift vereiste toezicht achterwege blijft of verslapt, zet de kerk haar deuren open voor allerlei wind van leer. Met alle gevolgen van dien. Gelukkig geeft de kerkgeschiedenis ons ook de positieve voorbeelden van schriftgetrouwe ambtsuitoefening, m.n. in de tijd van de Reformatie. Calvijn was het, die in de Kerkorde van Genève al enige regels opstelde voor de tucht t.a.v. herders en leraars, die zich in leer en wandel niet zouden gedragen overeenkomstig het apostolisch vermaan.

Het praktisch motief

Wie de geschiedenis van Gods kerk kent, weet dat er niets nieuws is onder de zon, als het gaat om het in alle tijden voorkomende verschijnsel, dat er bepaalde individuen zijn, die zich in het ambt willen dringen, zonder dat zij aan de schriftuurlijk gestelde vereisten voldoen. Zij kwamen in de bijzondere overgangsfase vóór toen de Reformatie door Gods voorzienigheid mocht plaatsvinden. Zij zijn er echter vandaag ook nog. Wie geen vreemdeling is in kerkelijk Nederland zal vele trieste voorbeelden kunnen opnoemen. Onder het mom van een extra-ordinaire roeping zijn er in verschillende kerkverbanden doorgedrongen tot het ambt, in de meest algemene zin. 'Het was (en is) dus nodig, aldus Hovius, dat de Kerk beschermd werd (wordt) tegen dergelijke lieden, tegen goedwillende maar onbekwame predikers, alsook tegen allerlei geestelijke en kerkelijke avonturiers en vrijbuiters en daarom werd (wordt) een streng toezicht onmisbaar geacht, tot behoud en voortgang van het werk der Reformatie' (blz. 12 a.w.).

Uit het bovenstaande moge duidelijk blijken, dat de ondertekening van het verbindingsformulier geen formaliteit is, maar besliste noodzakelijkheid. De ontwikkelingen in het (brede) kerkelijke leven, zowel binnen ons eigen kerkverband, als daarbuiten, hebben dit bij herhaling op trieste wijze bevestigd. Ds. Blok noemt enkele voorbeelden uit zijn eigen kerkverband en het zou ons geen moeite kosten om die voorbeelden te noemen, die wij onszelf moeten aantrekken.

Het gaat daarbij uiteraard niet om het slechts constateren van feiten, die te betreuren zijn, maar om ons nader te bezinnen op de vraag in hoeverre het verbindingsformulier nog functioneert binnen ons kerkverband. Wat de waarde is van de éénmaal geplaatste handtekening en wat onze opstelling behoort te zijn, indien deze waardevolle handeling, voor sommigen inderdaad niet meer bleek te zijn dan een 'kerkelijke' formaliteit.

Notabene als een herinnering aan dat gewichtvolle moment, waarop last en volmacht verkregen werd om het ambt, door de Koning der Kerk ingesteld, te mógen dragen.

In hoeverre is ook hier de tijdgeest, de geest van verregaande tolerantie, binnen onze kerken (om maar bij onszelf te blijven) doorgedrongen. Onze Generale Synode zal haar hoge roeping moeten verstaan om onze kerken te dienen met een duidelijk onderbouwde uitspraak t.a.v. een (on)zekere ontwikkeling, die de geloofwaardigheid van de bijbel raakt. De geloofwaardigheid van verschillende zaken binnen ons kerkelijke leven, die altijd gerekend werden, tot die dingen, die onder ons een volkomen zekerheid kenden (Lukas 1:1). Daarom van harte voorbede gevraagd voor onze breedste vergadering, die zich daartoe in het bijzonder geroepen mag weten.

Een volgende keer hoop ik, met u, verder nà te denken over de geweldige waarde van het verbindingsformulier als een dijk om de al hoger wordende golven in de branding van de tolerantie te kunnen keren. Met Gods hulp!

J.H. van Dijk

hun tijd in de prediking aan de orde moeten komen. We moeten ons beperken, niet alle onderdelen kunnen nu besproken worden; zeker niet breedvoerig. Het is als terreinverkenning bedoeld. Maar ik denk aan de volgende onderdelen: a. De noodzaak. b. De concretisering. c. De voortgang d. de vrucht van de heiliging.

A. De noodzaak

Naast en na de heiliging als gave, moet er in de prediking ook een bevel tot heiligmaking klinken. We mogen ons niet verschuilen achter onze onmacht. Want het eerste punt heeft ons duidelijk genoeg gezegd: "wat bij de mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God". En de opdracht tot heiligmaking zal onder de zegen van de Heere een tuchtmeester zijn tot Christus. We moeten in de prediking ver weg blijven van het antinomianisme dat stelt dat we alleen maar met de heiliging als gave en niet meer met de heiliging als opdracht te doen hebben. De auteur van de brief aan de Hebreeënen zegt het zo in 12:14: "Jaagt den vrede na met allen, en de heiligmaking, zonder welke niemand den Heere zien zal". Bonar schrijft: "Hij die van de volkomenheid van de eerste stap een plaatsvervangende wil maken voor de volgende, of een reden om deze te verwaarlozen, moet nog leren wat heiliging werkelijk inhoudt, wat het bloed betekent dat heiligt en tot wat voor doel wij in Christus zijn uitverkoren en door Zijn genade geroepen". Paul Meinders schreef in Koers, 27e jaargang nummer 10 het volgende: "... vrome rooms-katholieken hebben kennelijk de indruk dat de gelovige protestant genoeg heeft aan het feit dat hij door het geloof in Jezus Christus is vrijgesproken. En omdat het vervolgens met de heiliging toch niks wordt, roept de protestant luide uit dat Christus onze Heiligmaking is en verontschuldigt hij zich met de eveneens aan de Bijbel ontleende opmerking dat de allerheiligste slechts een klein beginsel heeft. Kortom: de rooms-katholieke gelovige kan zich niet aan de indruk onttrekken dat protestanten de strijd tegen de zonde snel en gemakkelijk opgeven met een verwijzing naar het volkomen werk van Christus". Laten wij in onze preken geen voet geven aan deze gedachte, ze veeleer - waar ze voorkomt - bestrijden. Want de daadwerkelijke heiliging hoort net zo goed als de toegerekende heiliging tot het heil van Christus. Zoals Jacobus dat zegt in Jacobus 2:17: "Alzo ook het geloof,

De plaats van de heiliging in de prediking (3)

2. De plaats waar de opgaven naar voren komen

Indeling

We zijn bij ons tweede punt aangekomen: de plaats waar de opgaven naar

voren komen. Ook op die plaats in de prediking moet de heiliging aan de orde komen. Laten we in ons tweede punt eens nagaan hoe die plaats eruit ziet. Ik wil dit gebied verdelen in verschillende onderdeeltjes die allen op

indien het de werken niet heeft, is bij zichzelf dood". De Nederlandse Geloofsbelijdenis zegt het zo in artikel 24: "Wij geloven dat dit waarachtig geloof, in de mens gewrocht zijnde door het gehoor van het Woord Gods en de werking des Heiligen Geestes, hem wederbaart en maakt tot een nieuwe mens, en doet hem leven in een nieuw leven en maakt hem vrij van de slavernij der zonde".

Maar laten we tegelijk oppassen als we dit een plaats geven in de prediking. Hoe snel komt het vrome vlees erbij om het aan te grijpen als een aange-reikt middel om toch iets bij God te verdienen. We kunnen niet alles voorkomen met onze preken, maar laten we zo duidelijk mogelijk zijn. Hij, onze Zaligmaker kan alleen spreken over verdienen. Wat wij aan goede werken verrichten ligt niet in dat kader. Wie het wel in dat kader plaatst is bezig met werkheiligheid. Die heeft niet op het oog wat staat in antwoord 62 van de Heidelbergse Catechismus: "Daarom, dat de gerechtigheid die voor Gods gericht bestaan kan, gans volkomen en der wet Gods in alle stukken gelijkvormig zijn moet en dat ook onze beste werken in dit leven alle onvolkomen en met zonde bevuilt zijn".

Bonar legt in zijn boek de nadruk op het feit dat de heiliging geen zaak moet zijn om de vergeving te ontvangen, maar juist wordt ingegeven door de vergeving van de zonden die ontvangen is. Hij schrijft: "De vergeving die hij van God de Vader van onze Heere Jezus Christus heeft ontvangen, handelt als een bron, een impuls, een stimulans van de Goddelijke kracht. Zij is niet te weerstaan, en dat veel meer dan de wet, of verschrikking, of bedreiging kunnen uitwerken". Er is met de heiliging niets te verdienen. Alles is door Hem verdiend lezen we in Hebreeën 10:14: "Want met een offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden". In de Beknopte Gereformeerde Dogmatiek lezen we: "Dus voor de heiliging geldt hetzelfde beslissende eenmaal van Christus' offer als voor de rechtvaardiging". Hij heeft ze volmaakt en tegelijk geldt dat het mensen zijn die geheiligd worden.

De noodzaak ligt er dus. Ik hoef u niet te vertellen dat Kohlbrugge dat ook gezien heeft en in praktijk gebracht heeft. Het behoort ook niet tot dit onderwerp om Kohlbrugge te schilderen en waar mogelijk te verdedigen of te bekritisieren. Ik geef toe daar ook

niet toe in staat te zijn. Daarvoor zou ik veel meer in zijn werken moeten lezen. Slechts één citaat uit de werken van Kohlbrugge wil ik even aanhalen: 'wat de wet zegt moet er bij ons zijn, niet bespreken, niet beschouwen, maar doen wat God zegt'. Kohlbrugge wist dat hij verkeerd begrepen werd en zei eens in een preek: "en nu wordt ik stellig wel zeer slecht begrepen, als men het de prediking die ik u houd van de macht van Christus' genade niet afvoelt, dat deze prediking de dood is voor de zonde, de dood van de wereldse begeerlijkheid, de eigenliefde, de dood van alle onheilig en onbekeerd bestaan, terwijl zij bedoelt de waarachtige heiliging".

Maar mijns inziens geven we aan de andere kant de daadwerkelijke heiliging een te grote plaats als we het doen op de wijze van Willem Teellinck en Jodocus van Lodenstein.

Mocht Kohlbrugge zich enigszins te eenzijdig naar de kant van de heiliging als gawe hebben uitgedrukt, beide ver-

tegenwoordigers van de Nadere Reformatie hebben de neiging de heiliging als opgave zo te accentueren dat er - tegen de wens van beiden in - mis-verstanden door kunnen ontstaan. Over Van Lodenstein schreef Ds. D. Slagboom: "Zijn zoeken naar het god-vruchtige leven heeft hem menigmaal zo bezet, dat het zalig-worden-uit-enkele-genade verdrongen schijnt. Dat is de eenzijdigheid van de profeet, die zich geroepen wist te getuigen tegen de ontaarding van het leven". Tijden zijn van invloed, situaties in de gemeente ook. Maar, laten wij met onze kerkenraden de wacht betrekken bij de prediking. Evenwicht in de prediking is een groot goed, waarmee ik niet gezegd heb dat in elke preek een even groot portie van het één en van het ander te vinden is. Het voedsel hoeft niet bij iedere maaltijd, wel over een tijd genomen de vitaminen te bevatten die we nodig hebben.

Ds. A. van Ek

Mij zal niets ontbreken

Psalm 23

Douglas MacMillan, voormalig schaapherder

Er verscheen een bijbelstudie over Psalm 23 in Nederlandse vertaling ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Bond van Chr. Geref. Vrouwenverenigingen. De auteur, Douglas MacMillan is voordat hij theologie ging studeren schaapherder geweest in de Schotse Hooglanden. Na gestudeerd te hebben in Edinburgh werd hij predikant van de Free Church of Scotland, daarna hoogleraar kerk-geschiedenis in Edinburgh. De eerste 45 blz. van het boek vormen een wat lange inleiding, de volgende 50 blz. bevatten een meditatieve weergave over Psalm 23. Pas na 18 jaar gepreekt te hebben, heeft de auteur gepreekt over Psalm 23 (blz. 7). In Schotland is het de gewoonte Psalm 23 te zingen op een begrafenis, wat door de auteur nogal eens werd geweigerd (blz. 10), omdat de persoon die begraven werd in zijn of haar leven niets van de Herder wilde weten. De kracht van het boek van MacMillan is dat hij vanuit zijn eigen praktijk als schaapherder Psalm 23 weet te belichten. Soms worden verrassende inzichten geboden. Het boek is op deze wijze een waardevolle aanvulling op andere werken die wat de bevinding van Gods kinderen

betreft onzes inziens meer te bieden hebben.

Het sterven van de Goede Herder

Op blz. 14 wordt geschreven over de dood van Christus. Hier is uiteraard geen sprake van Zelfdoding. Zelfdoding is immers zonde. Christus is zonder zonde ook in het offer van Zichzelf. De Heere is Zelf actief in Zijn offerdood. De mens is slachtoffer als de dood komt, maar de Heere niet. De Goede Herder is de Overwinnaar over de dood. Nooit was Hij actiever dan in de daad van Zijn dood. De Herder heeft Zijn leven afgelegd voor de schapen. Hij heeft Zichzelf gegeven in de dood. Prof. Murray heeft daarvan geschreven dat de dood niet Zijn lot was maar Zijn daad. "Het is alsof de eeuwige Zoon van God Zijn menselijk lichaam in een hand nam, en Zijn menselijke ziel in de andere, en Hij scheurde ze, scheurde ze uit elkaar." Op blz. 31 staat terecht dat herders veel tijd aan hun schapen besteden omdat ze duur betaald zijn. Zo besteedt Christus volmaakte zorg aan Zijn schapen omdat Hij betaald heeft met de prijs van Zijn Bloed.

Merktaken van de schapen

Spurgeon heeft eens gezegd dat de

schapen een merkteken in hun oor en in hun voet hebben: Schapen horen immers naar de stem van de herder en volgen de herder. Op het eiland Lewis, een van de Hebriden, duidt men iemand die tot bekering is gekomen aan als iemand die is begonnen te volgen. Hij volgt het Evangelie, wil dan zeggen dat God beslag op zijn leven heeft gelegd (blz. 41). Op blz. 51 verhaalt de auteur hoe hij 6 maanden voor een lammetje had gezorgd. Bijna drie jaar had hij dit schaap niet gezien, maar na drie jaar herkende het schaap hem direct. De vraag voor ons is of we dit merkteken in oor en voet al hebben. In Adam hebben wij geleerd te luisteren naar de satan. Mag er door genade al een luisteren zijn naar de Goede Herder? Door de zondeval volgen wij de satan. Dit volgen zal brengen in de eeuwige ondergang. Mag er al een volgen van de Goede Herder zijn? Dat volgen zal niet teleurstellen. Dat volgen zal brengen in het hemels Kanaän.

Nederliggen

Op de blz. 56-60 worden vier redenen opgesomd waarom schapen niet gaan liggen:

1. Vrees, een schaap dat bang is zal nooit gaan liggen.
2. Vijandschap binnen de kudde: een zogenaamd pestkopschaap. Een schaap dat de rust in de kudde verstoort.
3. Een schaap dat last heeft van vliegen of insecten zal ook niet gaan liggen.
4. Een hongerig schaap zal nooit gaan liggen.

De auteur past dit ook toe. We willen een voorbeeld doorgeven: de vliegen en insecten: "In het leven van de christen laten we heel wat dingen toe die in feite maar insecten zijn, kleinigheden, details, waardoor we geplaagd en teleurgesteld worden. Wat moeten we daarmee doen? Ze meenemen naar de Herder, omdat onze vrede erdoor wordt verstoord. Het kan onze bezorgdheid zijn over morgen of over overmorgen; het kan de zorg zijn om de vraag hoe je weer een hele winter voor dezelfde mensen zult moeten preken, of hoe je het voor elkaar krijgt weer een hele winter naar dezelfde droge dominee te luisteren. Wij maken ons zorgen over de toekomst, over wat er al of niet gebeuren kan. Dat zijn allemaal vliegen van de satan, om ons af te leiden, ons lastig te vallen en onze rust te verstoren."

Bijbellezen en gebed

In het westelijke gedeelte van de

Schotse Hooglanden rijzen steile rotsen bijna loodrecht op uit zee. Die rotsen hebben richels waar een heel groen soort gras op groeit. Dat gras is voor de schapen aantrekkelijk en gevaarlijk. Dan lezen we op blz. 62: "Net als met ons het geval is, vinden schapen het gras aan de andere kant altijd lekkerder. Het gras op de moeilijkste en gevaarlijkste plaatsen ziet er altijd het lekkerste uit. De dominee in de kerk verderop is altijd een stuk beter dan die in je eigen kerk. Buurmans gras is altijd groener. Wat zijn we toch dwaze mensen!" Soms werd het de dood van een schaap. Het had wel genoeg te eten op zo'n richel, maar kon er niet meer afkomen en had dus niets te drinken. Al werd het schaap nog levend gered, het ging toch enkele dagen later dood omdat het gras van binnen tot een harde, massieve bal was geworden. Het schaap was volkomen uitgedroogd. De auteur past dit toe op een lezen van de Bijbel zonder gebed. Hij trekt ook de lijn naar preken die niet biddend zijn voorbereid. Hij erkent eerlijk dat dit zijn grootste zwakheid is. Hij haalt een uitspraak aan van Kenneth N. Taylor. Als hem gevraagd werd om over een uur een preek te houden ging hij drie kwartier van die tijd op zijn knieën en een kwartier las hij zijn commentaren. Hoe is dat onder ons?

Vroeg op

De dauw is aanwezig in de vroege morgen. 's Ochtends half acht en zeker om half negen is de dauw verdwenen. Spurgeon, MacCheyne en anderen hadden de gewoonte vroeg op te staan. Zo spraken ze eerst met de Heere voordat zij met mensen spraken. Oorzaak van verslapping in het geloofsleven is dit niet getrouw waar te nemen. Er dient tijd genomen te worden voor gebed en bijbellezen, voordat men aan de dag begint. MacMillan schrijft dat hij heel wat jonge kinderen Gods ontmoette die verslapten en verkilden omdat zij het biddend lezen van de Bijbel achterwege lieten. Zou dit ook geen oorzaak van verslapping en verkillen in onze tijd kunnen zijn? Soms na het opstaan geen tijd om te eten, om uit de Bijbel te lezen en om te bidden. Of slechts heel vluchtig uit de Bijbel lezen en bidden zodat het niets nalaat. Bekeert u daarvan!

Dal van de schaduw des doods

In Psalm 23 staat: "Al ging ik ook door een dal der schaduw des doods."

Opmerkelijk is dat er niet staat dat het schaap in de doodsvalei loopt, maar dat het er door gaat. Dat wil zeggen dat het schaap de uitgang van het dal al ziet. De dood is voor ieder schaap een poort om nog dichterbij de Herder te zijn. De schapen lopen door het dal over een smal paadje. Aan de kant van het pad staat de engel des doods. Er is echter alleen schaduw als er licht in de onmiddellijke omgeving is. Achter de dood is het licht van het leven van de Herder, het licht van het opstandingsleven van Christus. Tussen Gods kind en de heerlijkheid die hem zal toebereiden ligt de dood. Het schaap heeft alleen maar te lopen door de schaduw en de heerlijkheid komt al dichterbij.

Een overvloeiende beker

MacMillan vertelt van zijn eerste Avondmaalsgang. Een predikant van 84 jaar ging voor. De tekst was "Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan" (Matth. 26:39). De beker die Christus moest drinken was tot de rand toe gevuld met toorn, de toorn van de heilige, almachtige God. De Herder "ziet op naar de Vader en zegt: 'Vader, indien het mogelijk is'. Maar nee, zei Hij, 'Zijn handen gaan weer omhoog, Hij neemt de beker en Hij zet die aan de lippen.' Toen zei hij: 'Weet u wat Hij doet? Hij drinkt de beker leeg tot de droesem toe'." Daarna vulde Hij de beker met eeuwige liefde. Nu wordt die beker aangereikt aan de schapen. Een overvloeiende beker van liefde Gods.

N.a.v. J. Douglas MacMillan, **Mij zal niets ontbreken**, vertaling dr. J.W. Maris, 96 blz., f 18,50, 2e druk, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Heerenveen.

Ds. A. van Heteren

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden

Op D.V. 2 oktober 1998, hoopt Ds. M.J. Kater van Zeist een inleiding te houden.

Onderwerp: "Onderscheidenlijke-Prediking".

Plaats: Chr. Geref. Kerk te Damwoude. Aanvang: 19.45 uur.

Secr. Pinksterbloem 16

9104 HW Damwoude

Tel. 0511-42 53 77

Telefonisch spreekuur voor ambtsdragers

Dit spreekuur is bedoeld als consultatiemogelijkheid voor ambtsdragers die in hun ambtelijk werk te maken hebben met psychische, psychiatrische en relatie- en gezinsproblematiek. Het spreekuur is uitdrukkelijk niet bedoeld om informatie te verschaffen over personen die bij de GLIAGG in behandeling zijn.

Dit in verband met het recht op privacy van onze patiënten.

Het telefonisch spreekuur wordt gehouden op iedere **maandag van 13.00-14.00 uur** bij onze vestigingen in de regio.

De telefoonnummers van de vestigingen zijn:

Amersfoort : 033-4 55 94 09

Dordrecht : 078-6 31 50 40

Zwolle : 038-4 23 03 00

Wintercursus van de SSNR

Als vervolg op de cursus *Puriteinen en Preciesen* van 1997/1998 heeft de SSNR voor het winterseizoen 1998/1999 opnieuw een cursus rondom een zestal puriteinen georganiseerd, met als titel *Puriteinen en Preciesen - II - Puritanisme en Nadere Reformatie*. Evenals de voorgaande wordt ook deze 4e wintercursus gegeven op zes zaterdagmorgens in het Baan-conferentiecentrum te Voorthuizen.

Er komen twee Engelse, twee Schotse en twee Amerikaanse predikers aan de orde.

Zes deskundige inleiders zullen, naast een theologische thema, ieder één van de volgende puriteinen bespreken: Thomas Hooker, Samuel Rutherford, Thomas Shepard, Thomas Watson, de gebroeders Erskine en Jonathan Edwards.

Het cursusmateriaal vormt na afronding van de cursus een syllabus *Puriteinen en Preciesen - II -*.

De cursus is geschikt voor ieder die geïnteresseerd is in kerkgeschiedenis. De kosten bedragen f 195,- all in. De eerste cursusochtend is gepland op 21 november 1998.

De sluitingsdatum van de inschrijving is 24 oktober 1998.

Een cursusformulier met gedetailleer-

de informatie is verkrijgbaar bij Dr. R. Bisschop, tel. 0318-522691.

Kadervormingsmorg en LCJ

"De belijdenis is het gelovig naspreken van de Schrift," zegt de kerk. En de leden van de kerk knikken instemmend of ... gaan er schouderophalend aan voorbij. "De belijdenis, prima, maar het gaat erom wat je ervan ervaart."

In beide gevallen is het de vraag of men ook weet waarover men spreekt. Kent men de belijdenis en weet men hem ook te gebruiken? Deze vragen zijn ook in het jeugdwerk van belang. Om leidinggevend bij het hanteren van de belijdenis te helpen belegt het Landelijk Contact Jeugdverenigingen (LCJ) een kadervormingsbijeenkomst op D.V. zaterdagmorgen 19 september 1998. Dat gebeurt onder het thema: **Belijden is kennen?!**

De spreker van deze morgen, prof. dr. T.M. Hofman, is gevraagd om het belang van het belijden van de kerk toe te lichten, maar vooral ook aan te geven hoe leidinggevend daar praktisch handen en voeten aan kunnen geven. Om dat laatste te versterken zal er ook een dagreader worden uitgeleerd met daarin o.a. een samenvatting van de verschillende belijdenisschriften.

Deze bijeenkomst richt zich op de voorzitters en leidinggevend van de +16 en -16 verenigingen, maar ook jeugdouders zijn van harte welkom. De bijeenkomst wordt gehouden in 'de Fontein', Bikkersweg 1 in Bunschoten. De aanvang is 9.30 uur en de sluiting zal om 12.30 worden gehouden.

Daarna kan er met elkaar gegeten worden, lunchpakket meenemen, voor soep wordt gezorgd.

Commissie Kadervorming LCJ

Voor inlichtingen: Piet Versluis, jeugdwerkadviser LCJ, tel. 0345-642380.

Deputaten Buitenlandse Zending

Door allerlei omstandigheden zijn er wijzigingen gekomen in het telefoon- en faxnummer van Ds. en mw. J. van 't Spijker in Mocuba, Mozambique. Bovendien beschikken ze sinds kort over

een emailverbinding. Om die reden volgen hier de volledige gegevens:

Ds. J. van 't Spijker, Caixa Postal 158, Mocuba, Zambézia, Mozambique. Tel. 00873 761 888230. Fax: 00873 761 888 230. Email: jvts@iafrica.com
Deputaten attenderen erop dat de fam. Van 't Spijker beschikt over een satelliettelefoon waarvan de kosten hoger liggen dan die van een lijnverbinding. Namens deputaten, Ds. H. Last, 1 secretaris.

Schooldag 1998

D.V. zaterdag 26 september a.s. in de Grote Kerk te Apeldoorn.

Aanvang 10.30 uur. Opening Prof. Dr. H.J. Selderhuis (rector), spreker Ds. P.D.J. Buijs over "Hebben wij de tijd?" Sluiting Prof. Dr. W. van 't Spijker.

Middagvergadering: aanvang 14.00 uur. Heropening Dr. G.C. den Hertog, spreker Prof. Dr. T.M. Hofman over "en het geschiedde", ook zal Ds. Muhali spreken, sluiting Ds. J. van Amstel om 15.30 uur.

Namens het curatorium Ds. J. Oosterbroek, 2e secretaris.

Boekbesprekingen

Ds. T. Ouwerkerk, *Gods leiding in het lijden*, 175 blz., f 24,95. Uitgeverij Frits Hardeman - Ede.

Het boek heeft als ondertitel: "Zouden wij het goede van God ontvangen en het kwade niet ontvangen?" Basis voor dit boek vormt een gehouden preken-serie over het boek Job. Om u een indruk te geven van de inhoud volgen hier de titels van de zeven hoofdstukken: 1. De HEERE leidt alle dingen. 2. Waar komt het kwaad dan vandaan? 3. Waarom? Daarom! 4. De tuchtroede is de kruisroede. 5. Er zit honing aan de roede. 6. Goud wordt beproefd. 7. God is goed, God is recht. Elk hoofdstuk begint met een aantal citaten van diverse schrijvers.

De auteur brengt ter sprake wat Calvijn en de gereformeerde belijdenisschriften over het onderwerp naar voren brengen. De liefde Gods doet een gevend en nemend God loven. Door genade mag gezegd worden: God is goed, God is recht. Aan deze zijde van het graf wordt niet alles verstaan. Eenmaal zullen Gods kinderen eeuwig mogen zingen van de

wegen des Heeren. De schrijver laat er geen misverstand over bestaan dat God niet de Auteur van het kwade is. Dit boek is het zeker waard bestudeerd te worden. Bij de bibliografische aantekeningen (minder dan een bladzijde!) rees de vraag waarom niet bijv. namen van Schotse en Engelse 'oudvaders' en hun werken die van belang zijn voor het onderwerp genoemd zijn.

Ds. Iz. Kok, **Woorden der Zaligheid**, 344 blz., f 49,50, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon.

De auteur is reeds overleden. Hij heeft de uitgave van dit boek niet meer mee mogen maken. De stof is op gemeente-avonden behandeld en nu in boekvorm uitgegeven. Grotendeels heeft wat nu gepubliceerd is gestaan in het orgaan van de Bond van Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag. De titel van het boek is ontleend aan Hand. 10:22. Het boek behandelt de heilsorde: roeping, wedergeboorte, geloof, bekering, rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking. Er zijn twee extra hoofdstukken opgenomen: Over het gebed en een klein hoofdstukje over de ambtsbediening van Christus. Gods verkiezend welbehagen komt in hoofdstuk 10 aan de orde. In het boek biedt de auteur op zijn eigen wijze veel stof tot nadenken en studie. Het is onzes inziens een goede zaak naast dit boek andere boeken op hetzelfde terrein te lezen, te onderzoeken en ernaast te leggen. Dat corrigeert eenzijdigheden en eigen accenten. Persoonlijk zouden we er ook werken uit vroeger tijden naast leggen zoals bijvoorbeeld de Redelijke Godsdienst van Brakel en de viervoudige staat van Thomas Boston. Ook oude catechismusverklaringen hebben hier zeker betekenis. Jammer dat het keurig verzorgde boek geen tekst- en zakenregister heeft. Dat zou het naslaan van bepaalde zaken vergemakkelijkt hebben.

J.C. Ryle, **De zaligheid van het Evangelie**, 96 blz., f 17,50, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen.

Het boek bevat 44 korte meditaties uit de werken van Ryle uit de vier evangeliebeschrijvingen. De korte overdenkingen zijn uitgezocht en vertaald door Ds. W. Pieters en gepubliceerd in "de catechisant". Over Mattheus 3:7-8 'Hij dan ziende velen van de farizeeën en sadduceeën tot zijn Doop komen,

sprak tot hen: gij adderengebroedsels, wie heeft u aangewezen te vluchten van de toekomstende toorn? Brengt dan vruchten voort, der bekering waardig' lezen we op blz. 8 en 9 het volgende: "Dit is precies de prediking, die we allen nodig hebben. Wij zijn van nature dood en blind en in slaap ten aanzien van geestelijke dingen. Wij zijn ertoe in staat om ons tevreden te houden met louter een vormelijke godsdienst en om ons ermee te vleien, dat we behouden zullen zijn, als we naar de kerk gaan. We hebben nodig, dat ons verteld wordt, dat we allen zullen verloren gaan, tenzij wij berouw hebben en bekeerd zijn. Laat deze dingen diep in onze harten zinken. We leven in een tijd van veel vals onderwijs: laat ons nooit vergeten deze leidende karaktertrek van een getrouwe bediening. Gezegend zou het voor de Kerk van Christus zijn geweest, wanneer al haar predikers meer waren geweest als Johannes de Doper!" Neem de goede lessen uit de korte stukjes ter harte.

L.T. Potappel, **Banden des geloofs**, nieuwe brieven aan Krijn van Gorsel, 207 blz., f 34,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen.

Bezorgd en ingeleid door D. Roozmond. In dit boek zijn nog niet eerder gepubliceerde brieven van L. Potappel aan Krijn van Gorsel gepubliceerd: 160 brieven. Dhr. D. Roozmond voorzag de uitgave van deze brieven van een historische inleiding waarin we bijzonderheden aantreffen uit het leven van Potappel en de gemeenschap waarvan hij deel uit maakte. Na het sterven van Van Gorsel zijn de brieven door de familie ter beschikking gesteld om in druk uit te geven. De historische inleiding is voorzien van diverse illustraties. De brieven zelf bevatten waarschuwingen, vermaningen en vertroosting. Van Gorsel verkeerde vanaf 1 augustus 1914 tot 16 september 1916 in diverse legerplaatsen in verband met de Eerste Wereldoorlog. In die periode werden de brieven aan hem geschreven. Er wordt in onze tijd meer getelefoneerd dan geschreven. Zodoende blijft er veel minder bewaard voor het nageslacht. We geven een citaat uit de 104e brief op blz. 133 "O Krijn, wat is er te leren en wat is het een hemelles om een stilzwijgend en verborgen houdende God aan te mogen kleven, door wegen zo in strijd met ons eigenwijs en verdorven vijandig vlees en bloed, welks gedenken, enkel vijand-

schap tegen God en al Zijn verborgen wegen is. Maar vriend, de Heere is en blijft rechtvaardig in alles en handelt overeenkomstig Zijn heilige deugden, zo in 't verbergen van Zichzelf, als in 't openbaren van Zichzelf. Werkende ook hierin alle dingen naar de raad Zijns willens, waarin van achteren de rechte, wijze en zuivere bedoelingen pas worden verstaan en aangebeden, op Zijn heilige berg te Jeruzalem."

Ing. H.J. Postema, **De oestervisser van Tholen**, 136 blz., f 29,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen.

Voordat Ds. Baaij tot visser der mensen geroepen werd, was hij oestervisser. De levensgang en de kerkelijke gang van Ds. Baaij worden getekend. Ds. Baaij was christelijk gereformeerd predikant van 1945-1960. In Tholen is hij tot de Chr. Geref. Kerken overgegaan, heeft vervolgens de gemeenten van Alphen a/d Rijn en Doorn gediend, waar hij in 1960 overging tot de Oud Geref. Gemeenten en daar in 1961 overleed op de leeftijd van 68 jaar om over te gaan van de strijdende in de triomferende kerk. De redenen om over te gaan van de Chr. Geref. Kerken tot de Oud Geref. Gemeenten worden genoemd op de blz. 72 en 73. Het boek is voorzien van illustraties en bijlagen. Twee preken zijn opgenomen. Een over Jeremia 17:16 ter gelegenheid van de tienjarige ambtsvervulling en een Pinksterpredikatie over Romeinen 8:17. Enkele foutjes troffen we aan: bijv. op blz. 95 moet overeenkomst staan, op blz. 99 doorgrondt en op blz. 118 verwaardigd. Het keurig uitgevoerde boek is een nuttig instrument naast het eerder uitgegeven boek "Levensbeschrijving en preken door Ds. W. Baaij" om een indruk te krijgen van deze prediker en kennis te nemen van de kleine kerkgeschiedenis. Wie deze prediker nog gehoord en gekend heeft zal zich door dit boek aangesproken voelen.

Ds. M.C. Tanis, **Merktekenen van een Christen**, 96 blz., f 19,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan - Kampen.

Het boek gaat uit van artikel 29 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis en geeft weer wat de merktekenen van een christen zijn. Helder, beknopt en compact worden de zaken vermeld. Enkele dingen willen we weergeven. Aangaande zondebesef en schuldovertuiging lezen we op blz. 10: "Het wor-

telen van zondebesef, van schuld tegenover God en de naaste, een wortelende overtuiging van Gods deugden en Zijn heilig recht moge het hart niet vreemd zijn." Op blz. 16 wordt gewaarschuwd tegen het aannemen van Jezus als een vanzelfsprekende zaak: "Tot het aannemen van Jezus wordt men aangespoord en het aannemen van Jezus wordt gezien en geacht als een vanzelfsprekendheid. Men kan er ook zomaar toe komen. Een gebed wordt zelfs als een recept door- en meegegeven. In een blad stond het volgende: 'Bid dit gebed en u wordt verlost, een vernieuwd zondaar: o God, ik ben een zondaar. Ik heb berouw van mijn zonden. Ik ben bereid mij van mijn zonden af te keren. Ik neem Christus als Verlosser aan. Ik belijd Hem als Heer. Vanaf dit ogenblik wil ik Hem volgen en Hem dienen in gemeenschap van Zijn kerk. Amen.'" Vervolgens wordt op positieve wijze verwoord hoe het komt tot het aannemen van Jezus. Door de verlichtende werking van de Heilige Geest komen zondaren tot geloof. "Zondaren in hun doodstaat, verlorenen in hun verlorenheid, ongelovigen in hun ongelovigheid worden begiftigd met het geloof, komen tot het geloven, tot het geloof in God en Zijn deugden, tot het geloof in eigen staat voor God, tot het geloof in de Naam van Jezus Christus de Heere. Hoe gaat het open en leven voor oog en hart wat er in Zijn Naam, dat is in Hem ligt, ja Wie Hijzelf is. Hij heet Zaligmaker, en Hij is Zaligmaker. Hij maakt zalig, en Hij verlost van alle zonden. Hij zaligt een zondaar, en Hij bevrijdt van het rechtvaardig oordeel Gods dat rust op de zonde, en daarom op de zondaar. Door Zijn heilsdaad wordt men verlost van de vloek der wet. Door Zijn bloed en gerechtigheid wordt men gerechtvaardigd, rechtvaardig voor God. Wat gaan de 'Ik ben-spreuken' leven voor en spreken tot het hart. In Jezus' Naam wordt een fontein van alle heil ontdekt. Een bron waaruit alles vloeit voor dit en het toekomstige leven. Dit alles wordt verzekerd in Gods Woord. In een schriftuurlijke prediking wordt dit gepredikt en uitgesteld. En door de kracht van de Heilige Geest komt er naast een begerig hart, een uitgestoken hand." Die hand is de hand van een bedelaar. Calvijn zegt het treffend: 'Het geloof brengt de mens ledig tot Christus, opdat Hij ons met Zijn volheid zal vervullen.' Het geloof leidt tot het omhelzen van Christus en tot het belijden: 'Mijn Heere en mijn God.' Er zou nog veel meer te noemen zijn. Neem en lees zelf dit boek. Tot slot een kleine aanmerking: Op blz. 94 en ook op de achterflap staat 'nuchterend' i.p.v. nuchter(en).

Ds. W. Pieters en Ds. K. Veldman, **Hoe wonderbaar is Uw getuigenis**, Gods leiding in het leven van Ds. S. Ralevic, 112 blz., f 24,90, Uitgeverij stichting Macedonië in samenwerking met uitgeverij de Groot Goudriaan.

Uit dit boek blijkt dat de Heere werkt in de verwoeste gebieden van voormalig Joegoslavië. Ondanks haat, laster en levensgevaar mogen Gods knechten gesterkt door de Heere hun arbeid daar verrichten. In dit boek wordt ons bijzonder getekend de arbeid van Ds. Ralevic. De eerste twintig jaren van zijn leven leefde hij zonder God in deze wereld. Hij had nooit iets uit het Woord van God gehoord. Hij kende de inhoud van de Bijbel totaal niet. De Heere is in zijn leven gekomen en heeft hem tot een prediker gesteld. In

hoofdstuk 3 lezen we van valse beschuldigingen die tegen hem werden ingebracht. Hij werd beschuldigd van illegale handel in goud en zilver. In hoger beroep werd hij toch vrijgesproken. Het boek getuigt ook van vruchten op de arbeid. Achterin het boek een aantal kernachtige uitspraken van Ds. Ralevic en enkele preken (toespraken) die door hem gehouden zijn. Ook worden we ingelicht over het werk van de stichting Macedonië. Moge de Heere de arbeid van Ds. Ralevic zegenen.

J. Mastenboek, **'n Ogenblikje alstublijft**, 128 blz., f 16,90, Uitgeverij De Banier - Utrecht.

De opgenomen stukjes verschenen vanaf 1987 in de Schakel en werden

CHRISTELIJKE HOGESCHOOL DE DRIESTAR

opleidingsinstituut voor onderwijsgeevenden op
reformatische grondslag

Programma Studium Generale 1998 - 1999

Orgel

De aanleiding voor dit programma vormt de ingebruikname van het nieuwe orgel. In dit programma wordt enerzijds teruggeblikt op de rol van het orgel voor het gereformeerde leven gedurende de laatste 4 eeuwen en anderzijds over de bijdrage van het orgel voor het gereformeerde leven in de toekomst.

Sprekers: drs. J.B. den Hertog, W. Ros en S. Tuinstra
Data: 6, 20 november en 4 december 1998

Deze colleges worden gehouden op vrijdagavond van 19.45 - 22.00 uur. De kosten per programma zijn f 45,-.

Kopstukken en hoofdstukken uit de Nadere Reformatie 2

Deze serie lezingen heeft als doel om geïnteresseerden op een gedegen manier kennis te laten maken met verschillende aspecten van de Nadere Reformatie.

Sprekers: dr. W. Verboom, dr. T. Brienens, ds. A. Moerkerken e.a.
Tijd: 10.00 - 12.30 uur
Data: 14, 28 november en 12 december 1998
16, 30 januari en 13 februari 1999
Kosten: f 195,- (incl. lunch, cursusmap, etc.)

Voor dit programma kunt u zich aanmelden tot 23 oktober 1998.

Belangstellenden kunnen een folder aanvragen bij de administratie van: Christelijke Hogeschool 'De Driestar', Postbus 368, 2800 AJ Gouda. Telefoon: 0182-540333

later vervolgd in de Gezinsgids onder de rubriek "Persoonlijk". De auteur vraagt kort aandacht voor vele zaken. Ons trof hoe de vrouw van Ds. Pieneman bad voor haar zieke koeke-roeduf met beroep op de tekst dat de rechtvaardige het leven van zijn beest kent (blz. 121 en 122). In de bijdrage "Niets voor de eeuwigheid" komt aan de orde dat veel boeken niets voor de eeuwigheid bevatten en wordt erop gewezen hoe nodig het is inhoudsvolle boeken te lezen die onder de zegen des Heeren van nut zijn voor de eeuwigheid. Ook voor onze jongeren aanbevolen.

Eens wijzen hart maakt zijnen mond verstandig, en zal op zijne lippen leeringen vermeerderen.
Spreuken 16:23.

De Christelijke Gereformeerde Mannenvereniging "Voetius" te Middelharnis, geeft met droefheid kennis van het overlijden van haar gewaardeerd bestuurslid

Br. J.P. de Bakker

Gedurende vele jaren heeft hij met grote inzet, kennis en van God geschonken wijsheid onze vereniging mogen dienen. Wij bidden zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en familie de vertroostende nabijheid van de Heere toe.

Namens de Mannenvereniging "Voetius",
M. Taale, voorzitter,
C.K. Harnelink, secretaris.

Als u de 'Bewaar het Pand-dag' in Kampen bezoekt...

kijkt u dan beslist even bij onze boekenstand. Wij staan er met ons boek

'De dagen van ouds'

Een prachtige verzameling preken, levensbeschrijvingen, gedichten en foto's voor de prijs van f 29,75.

Verkoop ten bate van de nieuwbouw van de Christelijke Gereformeerde Eben-Haëzerkerk in Urk.

Ook te bestellen bij P. Visscher, tel. 0527-685571.

TE HUUR IN GRONINGEN

K A M E R

voor een jongen die hier wil gaan studeren of werken.
Tel. 050-5276473

75 jaar!

Protestants Nederland bestaat 75 jaar Dat herdenken we...

...met een *bijeenkomst* op 31 oktober in de Grote kerk te Gouda

...met een *jubileumnummer* van ons maandblad met grepen uit de geschiedenis van P.N.

...met een schitterend (gebonden en geill.) *jubileumboek*:

'Vrede, vrijheid, vaderland'
Nederlandse protestanten en de Vrede van Munster

Met bijdragen van tal van historici, o.a.
prof. dr. A. Th. van Deursen,
prof. dr. Chr. L. Tümpel,
prof. dr. F.A. van Lieburg e.a.
Speciale aandacht voor de rol van het protestantisme.

Alle abonnees/leden ontvangen dit boek

Dus... nu lid of abonnee worden!

Proefnummers en aanmelding:
Antwoordnummer 91004
3009 WB Rotterdam
(postzegel hoeft niet)

Abonnementsprijs f 12,50 per jaar.

Nazomer op Texel:

Rustig gelegen 6/8-persoons bungalows (met 3 slaapk. en wasmachine) en stacaravans.

Voordeelweken:

vanaf 4 september.

Bungalowpark De Verrassing,
Oosterend. Tel. 0222 - 318391

GBS

**Bijbels in
Statenvertaling**

Kinderboeken en Puzzels

BK 13	De gevonden schat door G. Vogelaar-Van Mourik	f 9,75
BK 14	Jef uit de Dwarsstraat, door G. Vogelaar-Van Mourik	f 10,50
BK 18	Het geschenk van Jef, door G. Vogelaar-Van Mourik	f 10,50
BK 19	De verdwenen verrekijker, door M.H. Karelse-Meeuse	f 11,-
BK 20	Joris de kathedraalbouwer, door J. van Reenen	f 13,50
<i>Nieuw</i>		
BK 22	Een groot wonder in een klein bergdorp, door M. Schalk-Meijering	f 8,95
<i>Puzzels</i>		
PZ 4	Kerk Rutherford, 330 st. 27 x 38 cm. op karton	f 9,90
PZ 7	Huis in Kanaän, 40 st., 14,5 x 21 cm., in doosje	f 4,95
PZ 8	Naar de Ark, idem	f 4,95
PZ 9	Bij de put, idem	f 4,95
PZ 10	Jona's vlucht, idem	f 4,95

Een kleurenfolder wordt u op verzoek toegezonden.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begravenis fonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begraafnisverzorging Vos

Aardhuisweg 74
3888 MG Uddel
Tel. 0577 - 401689

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Tegenwoordig kan ik nauwelijks meer blij zijn...

Ik hoor het hem nog zeggen. Het waren geen woorden van een depressief man. Dan zou ik deze woorden nog kunnen begrijpen. Nee, hij doelde op de levensomstandigheden van Kirgiëzen die tot geloof gekomen zijn. Want die zijn er!

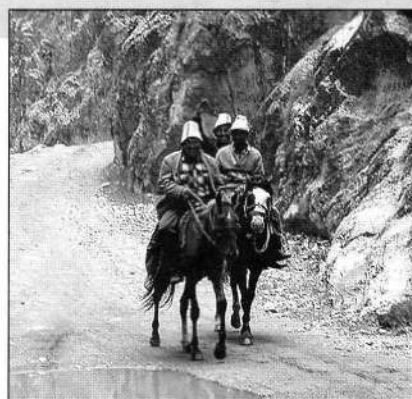
Onlangs bracht Friedensstimme een bezoek aan verschillende gemeenten in Centraal-Azië. Wij spraken met christenen in Oezbekistan, Kazachstan en Kirgië. De meeste inwoners van deze landen noemen zichzelf moslim. Maar er zijn ook kleine christelijke gemeenten.

Een strikte scheiding

Vaak is er een strikte scheiding tussen de leefwereld van de moslims en de leefwereld van de christenen. Ze hebben maar weinig contact met elkaar. De christelijke gemeenten doen hun best om deze scheiding van culturen te doorbreken om de moslims het Evangelie van Jezus Christus te vertellen. Daarvoor zijn zeker openingen. De Oezbeken of Kirgiëzen willen best een Lucas-evangelie of een traktaatje aanpakken. Ze lezen het ook. Maar ze houden het op afstand: „Dat is iets van jullie en jullie geloof. Wij hebben ons eigen geloof.”

Moedeloos

De gemeente in Fergana heeft een gebedshuis midden in een wijk waar veel moslims wonen. De broeders en zus-

ters komen al achtentwintig jaar op dezelfde plaats samen. Niemand weet hoeveel Oezbeekse traktaten en Evangelieën er al zijn uitgedeeld. Hoeveel gesprekken zouden er al zijn gevoerd met de omwonenden? En toch worden er nauwelijks concrete vruchten gevonden. Je zou er moedeloos van worden!

Een opwekking

In Oezgen (Kirgië) is de scheiding van culturen doorbroken. Eerst kwam er een Kirgië tot geloof. Vanaf dat moment woonde hij trouw de samenkomsten bij. Maar hij kwam niet alleen. Hij nam ook zijn vrouw en zijn zoon mee. Ook zij kwamen beiden tot geloof. Dat was het begin van een opwekking in het dorp. Nu is er een kleine christelijke gemeente van bijna uitsluitend Kirgiëzen. Wat waren de

De verspreiding van het Evangelie in Centraal-Azië

broeders blij met deze doorbraak van Gods Woord. De satan zat echter ook niet stil.

Tegenwerking

De nieuwe gemeenteleden kregen te maken met weerstand vanuit hun omgeving. De familie verbrak het contact met hen omdat ze christenen waren geworden. Dat betekent niet alleen dat ze niet meer met ze wilde praten. Het betekende ook dat ze niet langer konden rekenen op de steun van elkaar, van de familie en van de dorpsgenoten. En juist in een kleine dorpsgemeenschap waar (betaalde) arbeid schaars is, is men sterk op elkaar aangewezen. Daardoor leven deze Kirgizische christenen in grote armoede. Geen werk betekent in veel gevallen ook geen eten. De eerste bekeerde broeder in de gemeente zei het zo: „In het begin stroomde mijn hart over van vreugde als ik zag dat er volksgenoten tot geloof kwamen. Maar tegenwoordig kan ik nauwelijks meer blij zijn omdat ik weet wat hen allemaal te wachten staat.”

Wilt u meer weten?
Wij geven zes maal
per jaar een blad uit om u op de hoogte te
houden van de voortgang van het
Evangelie in de voormalige Sovjetunie.
U kunt een gratis proefnummer
aanvragen. Bel: 0182 538 544

Vraag GRATIS
Proefnummer

STEM VAN DE VREDE
FRIEDENSSTIMME
ГОЛОС МИРА

Friedensstimme Nederland,
Postbus 15, 2800 AA Gouda,
Giro: 413 23 34